GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fôi'a, candu concedu ajatóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 71 Brasiovu 24|12 Septembre 1876.

Brasiovu 11/23 Septembre 1876.

In primele siedintie ale camerei maghiare, ce se va deschide in 28 l. c., va veni la discussiune si caus'a deputatului Mileticiu, care se afla in inchisóre de aprópe doue luni de dile, inculpatu fiindu a fi comissu cele mai grele crime, precum crim'a de les'a Maiestate, tradare de patria, nota de infidelitate si mai scie Verböczy cate alte crime tóte Póte ca acést'a impregiurare va mai agitá pucinu pe serbii nostri, cari pre catu de animati erau la inceputulu resbelului turcescu-serbescu, pre atatu sunt astadi de tacuti si debelazati.

Si acestu faptu, ca serbii din Ungari'a tacu astadi cá piticii, da ocasiune la diferite combinatiuni. Unii dicu, ca acést'a e cea mai eclatanta dovada, cumca singuru Mileticiu a fostu acel'a, care producea agitatiunea in sinulu poporului serbescu, care de altmintrelea ar fi prea multiumitu cu sórtea sa sub domni'a ungurésca; si spre a probá acésta asertiune, se provóca la impregiurarea, ca dela arestarea lui Mileticiu incóce domnesce cea mai mare linesce si cea mai buna ordine intre serbii din sudulu Ungariei. Altii din contrá afirma, ca energi'a dlui Tisza ar fi taiatu serbiloru poft'a de partecipare la resbelu; arestarile cele multe si intimidarile din partea dlui Tisza ar fi bagatu o spaima asiá de mare in serbi, incatu astadi nice nu mai cutéza se dica, ca mai este viéti'a afara de Ungari'a In fine o a trei'a combinatiune este din partea acelor'a, cari mergu mai departe de confiniele Ungariei si dicu, ca serbii din sudulu Ungariei sunt avisati de catra portatorii politicei panslaviste, cá d'ocamdata se se astempere, ca-ci n'a venitu inca momentulu, cá se iésa pe facia cu colórea, precum au iesitu si slavii din provinciele turcesci facia de impilatorii loru. —

Si déca nu ne voru insielá tóte presemnele, atunci nu póte se fia departe tempulu, candu si serbii din sudulu Ungariei voru avé se faca bune servitie causei slaviloru din orientu. Chiaru diariele unguresci, cari pana acum ne asecurau de pace si érasi de pace, vinu acum si recunoscu, ca dela inceputulu rescólei din Erzegovin'a si pana astadi n'a fostu nici-odata situatiunea asiá de incordata, cá in momentele de facia. Diariulu de Coloni'a publica unu telegramu din Berlinu, éra „Corespondinti'a politica" unu reportu din Petrupole, cari ambele sustienu, ca resbelulu intre Russi'a si Turci'a nu numai ca e inevitabilu, ci are se erumpa fora amanare.

Diariu germanu „Vossische Ztg." din Berlinu merge si mai departe cu alarmulu despre intentiunea Russiei de a da navala asupr'a Turciei. Acestu diariu sustiene chiaru, ca in tempulu celu mai de aprópe se póte intemplá cá Russi'a se dechiare resbelu Turciei. — Angli'a a facutu destula demonstratiune cu cele mai bune poteri oratorice si diplomatice ale sale. Acum este rondulu Russieii cá se faca si ea punica demonstratiune cu baionetele sale, care demonstratiune va fi de ajunsu, cá se bage minte in capulu Turciei. — Aci e vorb'a de mari interesse, unde „egemonia maghiara" din Austri'a, dice susnumitulu diariu, inca va jocá unu rolu fórte micu, ca-ci tóte ca n'ar trebui se jóce nice unu rolu.

Alte sciri ne spunu pre facia, ca in Russi'a a invinsu partit'a de resbelu asupra partitei de pace. Principele de coróna Cesareviciu a asemnatu septeman'a trecutu gubernului serbescu din Belgradu 400 de mii ruble. Imperatorele russiloru s'ar fi resolvitu a nu se mai opune interventiunei militari, ci la casu candu Turci'a nu s'ar invoí se jóce cum i se va cantá din Petrupole, atunci trei corpuri de armata din Bassarabi'a si alte doue din Caucasu voru trece confiniele in Turci'a. Cá comandante supremu este desemnatu generalulu Kaufmann.

La casu se fia intemeiate pe adeveru tóte aceste sciri, atunci ne miramu, cumu de Austro-Ungari'a nu se pregatesce mai seriosu spre a poté intempiná ori-ce eventualitate; ca-ci nu este de ajunsu a versá numai tunuri Uchatiane si a se ingrigí, cá armat'a se fia proveduita cu arme de sistemu nou si de calibru greu, ci mai multu decatu aceste se cere, cá armat'a se fia inspirata de ide'a, ca se lupta pentru unu sistemu de guvernare, pentru sustienerea unoru referintie de statu, séu cu unu cuventu, pentru o potere de statu, care da civiloru sei de ori-ce limba si nationalitate cele mai sigure garantie de viétia natiunale, de viétia libera si usióra si astfeliu le face patri'a iubita si scumpa si indémna a-si sacrificá viéti'a si avere pentru sustienerea unoru conditiuni multiumitórie. Au trecutu acele tempuri, candu soldatulu se luptá orbesce chiaru si pentru sustienerea tiraniei séu a egemoniei celei mai necrutiatórie. Astadi pana si gregariulu trebue se aiba inspiratiunea sa, pentru cine si pentru ce se lupta.

Inse domniloru dualisti nice prin minte nu le trece, cá si din acestu esentialu punctu de vedere se se pregatésca pentru tempuri critice, pentru eventualitati, ce potu aduce cele mai ruinatórie catastrofe si desastre asupr'a patriei comune. Ei sciu bine, ca armat'a austriaca consta in partea sa cea mai mare din slavi si o prea insemnata parte din romani, si cu tóte aceste nu numai ca nu facu nimicu, cá se multiumésca pre aceste popóre si astfeliu se se asecure pre deplinu si de fiii loru din armata, ci din contra dinsii procedu anume cu intentiunea, cá se instraineze dela sine pre elementele ne-germane si ne-maghiare. Scimu bine, ca articlii de resbelu, juramentulu depusu tronului si patriei au deplin'a loru valóre si nu ne indoimu, ca ostasiulu slavu si romanu nu va face nici-odata ceea ce a facutu ostasiulu maghiaru in anulu 1848 si chiaru in an. 1866, inse cu tóte aceste se póte intemplá, cá si soldatulu slavu, lipsitu de entusiasmulu necessariu, de ide'a animatória, se nu aduca patriei acele servitie, pre cari le-ar si aduce, déca n'ar fi amaritu si indignatu pana in adenculu sufletului.

Amintiramu in scurte cuvinte si acést'a cestiune pentru cá se facemu atenti pre domnii din fruntea statului, se nu intrelasse a prepará terenulu si din acestu punctu de vedere si inca a-lu prepará fora amanare, ca-ci nuori grei, nuori de tempestate si fortuna se redica pe orisontulu nordu-osticu alu patriei nóstre.

Ce se atinge inse specialu de soldatulu romanu, noi avemu nu numai firm'a sperantia, ci chiaru firm'a convictiune, ca -si va pastrá si pre venitoriu renumele nu numai de ostasiu fidelu tronului si patriei, ci si de ostasiu bravu si erou, ca-ci bravur'a si preste totu virtutea militare este un'a dintre primele virtuti ale poporului romanu. Déca in tempii trecuti ostasiulu romanu a escellatu totu-deun'a pre campulu de lupta prin eroismu si fidelitate catra tronu si patria, atunci cu atatu mai vertosu se va distinge astadi, candu si elu se numera intre civii liberi ai statului si are celu pucinu consolatiunea, ca se lupte pentru sustienerea pucineloru libertati, éra nu pentru sustienerea sclaviei si a iobagiei, sub cari a suferitu seculi intregi.

Pre campulu resbelului a intratu o pausa improvisata de voia de nevoia. Turcii n'au voitu a se demite la armistitiu, cu tóte aceste inse pressiunea russésca a esoperatu si fora voi'a turciloru unu armistitiu de 8 dile, care inse nu este unu armistitiu formalu, ci numai o pausa de necessitate, acceptata in fapta de ambele parti. Se dice, ca dupa espirarea acestoru dile Russi'a va pasí cu propuneri cathegorice relative la inchiarea pacii, pre cari déca Turci'a nu le va primí de buna voia, atunci va trebuí se le primésca de sila.

Proclamarea principelui Milanu de rege, se constata, inse totu-odata se adauge din partea biroului telegraficu austriacu, ca principele a multiumitu armatei pentru increderea ce-i aréta, inse nu póte se primésca acestu titlu. — Principele Milanu face pe modestulu, inse cu tóte aceste dinsulu scie, ca intre altele trebue se castige prin resbelulu ce l'a portatu si titlulu de rege. Dinsulu este mai multu cá siguru de ceea ce are se se intemple.

— Le „Siècle" din 12 Septembre a. c. anuncia sosirea la Parisu a d-lui Rosetti, presiedintele camerei deputatiloru din Romani'a. Acestu faptu, dice „Siècle" ne da ocasiunea de a amintí atitudinea ce-a luatu acea tiéra in anii din urma, si simpatiele ce merita acésta atitudine in tóte privintiele din partea Franciei. In epoc'a nefericiriloru nóstre, poporatiunile romane au esprimatu pentru noi simtieminte mai multu de catu amicale, simtieminte, cá se dicemu asia, de adeverati compatrioti si, in cele din urma evenimente din Orinte, guvernulu loru a facutu Franciei si Europei unu servitiu de prim'a ordine, neluandu parte la lupt'a dintre turci si serbi.

Totulu parea a impinge pe romani se s'amestece in acésta lupta; simpathi'a pentru vecinii loru de aceeasi creditia, déca nu de aceeasi origine, iritatiunea in contra crudimiloru din Bulgari'a, ocasiunea de a datorá armeloru ceea ce Turci'a nu vrea se le conceada catra gurele Dunarii. Ei au avutu totusi curagiulu de a resiste proprieloru loru aventuri si d. Rosetti declara, c'au facut'o in mare parte pentru a nu da nascere unei crise generale, pe care o vedeau contraria dorintieloru si interesseloru Franciei. Aci le „Siècle" vorbesce despre poterea armata a Romaniei si apoi adauge: Nu e nici o indoiéla ca, déca ea ar' fi trasu spad'a, Greci'a asemenea s'ar' fi radicatu si totu Oriintele ar' fi in focu.

Dér' poporulu latinu din Romani'a, asiediatu intr'o positiune intermediaria intre imperiulu rusu, vechiulu seu protectoru, imperiulu otomanu, suveranulu seu quasi nominale si imperiulu austro-ungaru, care apasa asupra'i din partea opusa, cauta a se tiené in echilibru si a mantiené independinti'a s'a intr'unu modu pacificu. Franci'a a contribuitu multu a-lu face s'o dobandésca. Elu n'a incetatu

nici-odata de a-i marturí recunoscinti'a s'a, si avemu totu dreptulu de a restringe cu elu legaturile morale, precum si legaturele materiale prin relatiunile comerciale, cari trebuie a fi regulate din nou. Nu trebuie se lasamu vecniloru occidentali ai Romaniei monopolulu acestoru relatiuni.

Interessele poporului romanu suntu interessele pacii, cum suntu si ale nóstre si ale Europei intregi. Aceste interesse potu prevalá, de va voí Europ'a. Europ'a póte se impuie, déca voiesce, conditiunile dreptatii si ale umanitatii, fara de cari nu póte fi pace. „U. p. A".

Alianti'a intre Russi'a si Germani'a.

Diariulu de Paris „France" publica unu tractatu de aliantia, ce s'ar fi inchiatu intre Russi'a si Germani'a, si care consta din urmatoriele diece puncte, pre cari le reproducemu acì in estractu essentialu:

„Maiestatea S'a imperatorele Germaniei si cu Maiestatea S'a imperatorele toturoru russiloru, avendu in vedere nouele evenimente din imperiulu ottomanu, cari sunt de natur'a de a conturbá pacea generale, au decisu a se intielege in privinti'a unei base de activitate comuna. Spre scopulu acest'a subscrisii plenipotentiati incheia urmatoriulu contractu de aliantia offensiva si deffensiva:

Art. 1. Imperatorele Germaniei si imperatorele Russiei se obliga reciprocu, a nu face nici unu pasu, nici pre cale diplomatica, nici pre alta cale, fora a nu se fi intielesu impreuna. — Art. 2. Déca Serbi'a si celelalte staturi pendinte de Turci'a ar dechiará resbelu si déca armat'a sultanului ar invinge, atunci Maiestatile loru voru intreveni pentru sustienerea statului quo, pre basea tractatului, de Parisu. Art. 3. Inse si in casulu acest'a voru nisui a face pre sultanu se esecute reformele, cari au de a multiumi pe popórele sale crestine. Art. 4. Déca din contra victori'a ar reesi pre partea staturiloru vasali si a tiereloru rescolate, atunci Maiestatile loru voru luá de base independinti'a completa a toturoru tiereloru slave, precum si a Moldovei si Munteniei, cari cu tótele forméza Turci'a europeana; dupa aceea voru invitá indata la unu congressu pe tóte poterile mari crestine, cá se decida in privinti'a organisatiunei acestoru tieri. — Art. 5. — Deórace atunci Constantinopolea ar incetá de a mai fi resiedinti'a Turciei europene, Maiestatile loru voru invitá pe sultanu a-si mutá resiedinti'a in tierele sale asiatice; Bosforulu si Constantinopolea voru remane deschise pentru comerciulu liberu sub garanti'a toturoru poteriloru europene; éra partile contrahente ale acestui contractu voru ocupá cetatea si apele din giurulu ei si le voru tiené ocupate, pana candu se va decide in privinti'a destinatiunei loru. — Art. 6. Déca nu se va poté esoperá o intielegere si o procedere comuna a toturoru poteriloru mari, atunci cele doue poteri contrahente -si voru tramite impreuna trupele loru spre a ocupa de o potriva territóriele belligerantiloru: voru dá astfeliu popóreloru libertatea si voru alege acelu modu de guvernare, care le va placé. — Art. 7. Spre a evitá conflagratiunea generale, Maiestatile loru se obliga a-si impreuná poterile loru de pre uscatu si de pre apa, spre a respinge ori-ce atacu. Art. 8. Dispositiunile despre marimea poterei armate se voru luá intr'o conventiune noua, care va servi de suplimentu la acestu contractu de aliantia. Art. 9. Negotiatiunile pentru inchiarea contractului definitivu pre basea acestui preliminariu, se voru suscepe in Berlinu in restempu de doue luni dela diu'a ratificarii din partea Maiestatiloru loru. Art. 10. Acesti articli se voru presentá neamenatu ambiloru imperatori spre ratificare. Berlinu 11 Iuniu 1876. Bismark m. p. Gorciacoff m. p.

Acestu documentu pórta in frunte notiti'a: „Din cancelari'a privata a Maiestatii sale, sectiunea I." si se finesce cu cuvintele: Copi'a consuna intru tóte cu originalulu: contele Adlerberg.

Alta observatiune nu potemu face la acestu actu, decatu ca, desi póte nu este adeveratu, totusi e binenimeritu pentru cei ce l'au facutu.

Regimentele c. r. romane transilvane.

De lenga Cibiniu.

Fii poporului romanu din Transilvani'a dela regimentele romanesci 1, 31, 50, 51, 63 si 64, ca-ci alu sieptelea nru 62 este mestecatu cu secui, a avutu inalt'a si rar'a onóre potendu-se dupa unu tempu fórte indelungatu presentá inaintea supremului siefu alu armatei, a monarchului nostru Franciscu Iosifu I.

Flórea poporului romanescu din Ardealu, braciele sale cele mai vigoróse atatu dela pedestrasi si calareti, catu si dela tunari au avutu se dè proba repetîta inaintea ochiloru prea bunului nostru Domnitoriu despre insusirile de multu si de repetîte-ori prin fapte dovedite, ce se ceru dela unu ostasiu romanu.

Nu mai vremu si neci ni se cuvine se laudamu pre ai nostri, ci insusi Mai. Sa imperatorele a pronunciatu si cu acestu prilegiu cuvintele cele mai indestulitóre si recunoscatóre de tienut'a esemplara a ostasiloru. Nu este soiu in armat'a Austriei, care se intréca pre romanu in tari'a si poterea neinfranta inca a moralului seu militariu, ceea ce Alteti'a S'a imperiala archiducele **Albrecht** a pronunciatu de repetite-ori din tóta convingerea si conoscienti'a sa.

In faci'a acestoru manifestatiuni si adeverintie prea inalte disparu si trebue se dispara tóte tendentiósele si malitiósele sciri si scrieri, scornite séu de ómeni ignoranti, arvuniti séu reutatiosi asupra celoru 120,000 luptatori romani activi din glorió-s'a si brav'a armata a imperiului nostru.

Va sosí si tempulu, candu cei retaciti séu sedusi 'si voru schimbá fals'a parere avuta, precum cu satisfactiune amu intielesu, ca generalulu barone Edelsheim Gyulai, si-a schimbatu parerea asupr'a regimentului romanescu 64, Sachsen Weimar. Acestu generariu visitandu, paremi-se acum unu anu acelu regimentu, s'a dechiaratu intr'unu modu uritiosu, despretiuitoriu pentru regimentu si pentru natiunea romana.

La visitatiunea din anulu acesta inse n'a avutu destule cuvinte de lauda si marire totu pentru acela-si regimentu, éra pre capitanulu romanu Popitianu cu compani'a sa curatu romana, comandata a face ea generalului onorurile prescrise, la presentatu de modelu, de cinosura toturoru oficieriloru dela regimentu si dela divisiunea sa intréga.

Écca asiá dle generalu, patiesce si invétia, ca nu gregarii romani suntu de vina déca nu mergu tóte trebile bine, ci acelu potopu de superiori straini ai loru, cari nu-i sciu limb'a, cari nu-lu pricepu si nu-lu intielegu, nu-lu sciu instruí si invetiá. Cu „Mistviech", „Bestie" etc. nu implinimu detorinti'a, ci calcamu in petióre regulamentulu, care este S. Scriptura pentr'unu ostasiulu de tréba.

Primele dile din lun'a lui Septembre voru fi si remané intiparite si in veci nesterse in animele regimenteloru romanesci din Ardealu. Aceste regimente voru continuá cá si pana acuma a fi mandri'a natiunii romane, gat'a standu in totu momentulu a dovedí in ori-ce impregiurari virtutea eredita si probata de sute de ani, sacrificandu sangele si vieati'a loru pentru dinastia, tronu si patria.

Éra recunoscinti'a bravurei si a meriteloru loru cu tempu negresitu va ajunge la validitatea sa, va produce binefacutórele sale resultate.

Martetiu.

Actele diplomatice

ale dlui M. Cogalniceanu.

Bucuresci 15/27 Iuniu 1876.

Domnule Agentu!

Avenementulu noului suveranu alu Turciei autorisa pre guvernulu princiariu a sperá, ca politic'a urmata pana acum de sublim'a Pórta, si mai cu séma in timpii din urma, in privinti'a Romaniei, se va modificá, si ca consiliarii Maiestatii Sale Murad IV voru sfersí prin a recunósce, ca dincóce de Dunare este unu poporu amicu si sinceru, care doresce din sufletu se intretiena cu Turci'a reporturi de cea mai perfecta armonia si de cea mai buna intielegere.

Guvernulu princiaru este cu atatu mai inclinatu se conserve acésta sperantia, ca n'a esitatu unu singuru momentu a mantiené cea mai stricta neutralitate in presenti'a evenimenteloru ce se desfasiura preste Dunare, si a-si impune sacrificie materiali in scopulu de a exercitá cea mai riguirósa supra-veghiare pre totu litoralulu romanu, si de a opri formarea de bande si transporturi de arme pentru trebuintiele insurectiunii.

Dificultatile ce a intimpinatu guvernulu princiaru in acésta privintia suntu enorme din caus'a numerósei populatiuni bulgare stabilita pre litoralulu Dunarii, si chiaru in centrulu orasieloru nóstre celoru mai mari; si aceste dificultati deveneau si mai grave inca, de óre-ce ne aflamu in ajunulu alegeriloru, si mii de bulgari au drepturi politice in Romani'a.

Cu tóte aceste ingagiamentele ce guvernulu Altetii Sale princiare luà inaintea lui insusi si in faci'a tutoru poteriloru garante, si pre cari nu-i e cu greu ale reinouí ací, au fostu cu staruintia tienute. Sublim'a Pórta, in ceea ce o privesce particularmente, a gasitu intr'insele prob'a in faptulu, ca Romani'a ei ocrotesce cu paz'a sa o fruntaria de o lungime de mai bine de 300 leghe, pornindu dela Portile de feru si sfarsindu-se in Mareanégra.

Atitudinea nóstra correcta si reale catra Turci'a n'ar' poté dér' fi nesocotita la Constantinopole, cum si de catra differitele cabinete straine.

Tienendu totusi comptu de dificultatile interiori ale Turciei, guvernulu princiaru credea, ca sublim'a Pórta nu va intardiá a pretiuí dupa adeverat'a loru valóre garantiele de pace si de linisce ce-i damu, si ca astfeliu ea va fi cea d'antaia a inlaturá ori-ce neintielegeri si discutiuni, cari ar' poté turburá bunele nóstre reporturi.

Cu tóte acestea de pre acum, dupa óre-cari simptome, suntemu inclinati a crede, ca noulu guvernu imperialu pare a voí se continue sistem'a pucinu binevoitória de care guvernulu precedentu a usatu in privinti'a nóstra. S'ar' paré chiaru a fi mai prodigu in concessiuni catra aceia cari 'i au intetitu incurcature, de catu catra aceia, cari i le au evitatu. Astfeliu nu mai tardiu de catu printr'o nota officiale cu dat'a din......... ministeriulu din Constantinopole califica pre romani de supusi otomani. Positiunea agentului nostru dela Constantinopole continua a fi pre calea cea mai neregulata (?); elu n'a fostu insciintiatu despre schimbarea domniei, nici chiaru chiamatu a presentá felicitatiunile sale noului Sultanu.

Drepturile nóstre, interessele nóstre, datoriele ce ne incumbe in faci'a tierei, ne prescrie obligatiunea imperiósa a formulá pasurile si cererile nóstre si a ne pune tóte silintiele spre a adjunge la o solutiune. Veti recunósce d-vóstra celu d'antaiu, domnule agentu, ca a mai mantiené statu-quo, n'ar' poté in cele din urma de catu se vateme reporturile ce guvernulu princiaru 'si a facutu o datoria a intretiené cu sublim'a Pórta, si, cá se previnu nisce urîte consecuentie pentru amendóue tierile, precisezuací cestiunile cari de mai multi ani stau nedecise si a caroru resolutiune interesséza in celu mai inaltu gradu Romani'a.

Aceste cestiuni suntu:

I. Recunóscerea individualitatii statului romanu si a numelui seu istoricu.

II. Admiterea representantului Romaniei in corpulu diplomaticu.

III. Regularea positiunii supusiloru romani stabiliti in Turci'a dupa exemplulu celorulalti supusi straini, si recunóscerea juridictiunii agentiloru Romaniei asupr'a connationaliloru loru.

IV. Inviolabilitatea territoriului romanu si delimitarea ostróveloru Dunarii.

V. Inchiaiarea cu Turci'a de conventiuni de comerciu, de extradarea facatoriloru de rele, postale si telegrafice.

VI. Recunóscerea passaportului romanu si abtienerea consuliloru turci de a se mai amestecá in affacerile privitóre pe romanii din strainatate.

VII. Fixarea fruntariei intre Romani'a si Turci'a la gurile Dunarii, luandu de basa thalwegulu braciului principalu alu acestui fluviu.

Desi dupa nomenclatur'a loru vedeti, domnule agentu, ca cererile nóstre suntu pre atatu de moderate pre catu suntu de juste si ecuitabili, inse cu tóte promissiunile date in differite ronduri si de catra differiti ministrii ai Turciei, nici un'a din a-

ceste cestiuni n'a obtienutu solutiunea ecuitabile ce eramu in dreptu a asceptá.

Veti conveni, domnule agentu, ca prelungindu-se la infinitu acésta stare de lucruri, ar' schimbá, o repetu, cu totulu natur'a relatiunilor din Romani'a si Turci'a si ca, cu tóta firm'a nóstra vointia de a intretiené cu guvernulu din Constantinopole cea mai perfecta armonia, amu fi sfortiati se luamu o alta attitudine de catu aceea ce amu observatu pana acumu, ca ci, póte ea ne va face se avemu ceea ce conduit'a cea mai cordiale nu ne a datu.

'Mi propunu, domnule agentu, si fórte pre curundu, a face demersuri directe pre lenga sublim'a Pórta, spre a-i cere, intr'unu interessu reciprocu, solutiunea totoru cestiuniloru precisate.

Cu tóte aceste pana a nu intrá pre acésta cale dorescu se me assiguru despre sprijinulu binevoitoriu alu guvernului, pre langa care sunteti acreditatu.

De aceea ve rogu, domnule agentu, se binevoiti a intretiené pre guvernulu ... intr'unu modu cu totulu confidentialu, de tóte cestiunile mai susu mentionate. Veti gasi in memoriulu meu, annexatu aci, consideratiunile pre largu desvoltate, cari militéza in favórea cereriloru nóstre juste si fundate.

Urmandu consiliele ce guvernulu ... ne a datu, observandu dupa staruintiele sale o politica pacifica si leala facia cu Pórt'a prin neutralitatea nóstra, ocrotindu-i o lunga fruntaria contra navaliriloru insurectiunii bulgare, speramu ca acelu cabinetu va voi, la rondulu seu, se ne dè puterniculu seu sprijinu pentru ca ministrii sultanului se adópte o politica mai justa in privinti'a Romaniei, mai conforma interesseloru tierei.

In asceptarea resultatului intretieneriloru d-vóstre in sensulu presentei, profitu de occasiune spre a ve reinouí, domnule agentu, asigurarea inaltei mele consideratiuni.

(Semnatu) M. Cogalniceanu.

Not'a precedenta a fostu acompaniata de unu „Memoriu", privitoriu la cele siepte puncte pretinse in favorulu Romaniei. Vomu dá locu in numerii urmatori acestui actu prea interesantu. Pentru acuma ne marginimu a publica inca important'a nota circulara ulterióra a dlui Cogalniceanu, relativa la crudimile comise de turci in Bulgari'a. Ecca-o:

Bucuresci 20 Iuliu 1876.

D-le agentu! Cunósceti ca intre guvernulu romanu si sublim'a Pórta a intervenitu unu acordu in privinti'a neutralisarei Dunarei dintre gur'a Timocului si Verciorov'a.

Negotiarile ce incepuramu la Constantinopole in acésta privintia fiindu ajutate cu taria de bunele oficie ale guvernului, prelanga care sunteti acreditati, suntu datoriu mai nainte de tóte se ve rogu, dle agentu, a ve face prelanga acelu cabinetu interpretulu simtieminteloru de recunoscintia pre cari ni le inspira solicitudinea ce neincetatu a manifestat'o pentru Romani'a.

Guvernului Altetiei Sale principele 'i place a sperá ca guvernulu ..... 'lu va ajutá si pre viitoriu a invinge dificultatile de cari este incungiuratu, sprijinindui tóte sfortiarile sale in interessulu pacei si alu mantienerei neutralitatiei sale.

Precum nu amu avutu nimicu de ascunsu nu vomu avé érasi nimicu de disimulatu. Inca dela inceputulu insurectiunei in Bosni'a si in Hertiegovin'a, si dela inceputulu resboiului dintre Serbi'a si Turci'a, amu afirmatu neutralitatea nóstra, si faptele si actele ulterióre au probatu sinceritatea declaratiuniloru nóstre si lealitatea conduitei nóstre. De aceea astadi tóte cabinetele straine suntu pre deplinu ficsate asupr'a atitudinei nóstre: Turci'a in particularu cunósce sfortiarile nóstre, ingrigirile nóstre cele mai statornice si tóte sarcinile ce ne amu impusu cá se ne mantienemu neutralitatea.

Déra déca ne abtienemu cu cea mai mare grigia de a jocá vre unu rolu provocatoriu, séu de a face ceea ce diferite state ale Europei au facutu in alti tempi si in impregiurari analoge; ceea ce Franci'a, Engliter'a au facutu, spre esemplu, pre candu dedeau sprijinulu loru flandriloru resculati; ceea ce Ludovicu XIV si Ludovicu XVI faceau pre candu celu dintaiu dedea mân'a insurectiunei ungare si celu de alu doilea, pre candu a concuratu atatu de nobilu la desrobirea stateloru unite ale Americei; in fine ceea ce Europ'a crestina a facutu, candu a sustrasu pe Greci'a de sub dominatiunea otomana, — nu putemu, cu tóte acestea se ascundemu preocupatiunile si simpatiele ce ne inspira starea a catoruva provincii ale Turciei.

Intr'adeveru, déca aceste preocupatiuni si simpatii trebuiescu se fia comune ori-carei natiuni civilisate ori-carui poporu crestinu, ele trebuie se fia, cutezu a o dice susu si tare, cu multu mai viue la noi, cari suntemu statu limitrofu si cari avemu atatea relatiuni cu populatiunile de pre tiermulu dreptu alu Dunarei.

Grozaviele, alu carui teatru a fostu si suntu inca provinciele bulgare ale Turciei, nu mai suntu astadi unu misteriu pentru nimeni. Diurnalele cele mai bine informate dau amenunte oribili asupr'a masacreloru din Bulgari'a garantandu esactitatea informatiuniloru loru.

Pres'a englesa in particulariu contiene istorisiri sfasietóre despre grozaviele comise de catra bandele de circasieni, de basibozuci si de tigani nomadi, cari dupa ce au fostu armati au fostu asmutiati asupr'a orasieloru si sateloru fara aperare.

Preste o suta de comune bulgare ar' fi fostu distruse dela o margine la alt'a de catra aceste horde selbatece. Celu pucinu 25,000 persóne fara arme ar' fi fostu macelarite. Dupa diurnalele turcesci din Constantinopole acésta cifra s'ar' urcá la celu pucinu 40,000. Preste 1000 copii bulgari ar' fi fostu rapiti si venduti cá sclavi si oribili torture de totu-feliulu s'ar' fi infligatu acelor'a cari n'au fostu asasinati.

Ultragiele comise contra femeiloru ar' intrece in oróre si brutalitate totu ceea ce s'a auditu vreodata.

N'asiu luá asupra'mi de locu respunderea cifreloru mai susu espuse, déra din destructiunea in massa a vietiei si a bunuriloru nu póte redicá cineva de catu faptele impreuna. Deci sum in stare se afirmu ca scenele de revoltanta selbatecia au avutu locu in tóte satele Bulgariei.

Intr'adeveru aceste fapte suntu cu abondantia confirmate atatu prin depositiunile a mii de bulgari lasati fara asilu si fara bani cari se gasescu astadi refugiati pre territoriulu nostru catu si prin reporturile si istorisirile ce primimu pe tóta diu'a din sorgintiele cele mai acreditate ale Bulgariei.

Inse nu vomu recurge la aceste reporturi si istorisiri, ca-ci ar' poté se fia puse la indoiéla. Ne propunemu a invocá in sprijinulu aceloru ce precedu, processulu verbalu alu discutiunei, care s'a ingagiatu la 10 Iuliu curentu in camer'a comuneloru din Engliter'a asupr'a maceluriloru din Bulgari'a.

D. Forster a inferatu cu energia aceste atrocitati, si d. Mundell'a a disu ca nu se pote indoí, ca faptele reali suntu atatu de grozave in catu nu se potéu publicá in diurnalele englese.

De siguru, este departe de cugetulu nostru a intinde responsabilitatea totororu acestoru fapte pana la guvernulu centralu. Cunóscemu simtiementele de justitia ale barbatiloru luminati, cari se afla in capulu guvernului din Constantinopole, si principiele umanitare cari 'i conducu la sarcin'a dificila ce si-au impusu spre a asigurá pacea si fericirea totoroaru locuitoriloru imperiului fara distinctiune de rassa séu de religiune. Déra nu e mai pucinu adeveratu, ca sublim'a Pórta intimpina mari dificultati spre a face se se esecute vederile si decisiunile sale, din caus'a ca i lipsescu organe subalterne destulu de petrunse de datori'a si de obligatiunea ce le incumbá de a nu se abate din lini'a de conduita trasa de catra guvernulu centralu; aceste dificultati suntu cu multu mai mari in provinciele imperiului, ceea ce esplica faptele mai susu espuse si dram'a din Salonicu.

Acestu punctu stabilitu, ve-ti recunósce dle agentu, catu de dificile devine positiunea nóstra in presenti'a acestei stări de lucruri, care e de natura a intaritá spiritele a sute de mii de bulgari, cari se bucura de tóte drepturile politice la noi, si ce se mai dicu de natiunea nóstra intréga, deórace, precum sciti, avemu preste dóue sute mii de romani stabiliti pre tiermulu dreptu alu Dunarei si cari au inca multime de relatiuni cu patri'a muma. Au si inceputu a se audi strigatele de indignatiune si de protestatiune din tóte partile, si lumea crestina orientale ne acusa cu voce tare, ca sanctionamu prin neutralitatea si prin tacerea nóstra acete crime ce se comitu cá si la portile nóstre.

Acésta situatiune e plina de pericole, si ar' fi impossibile a se face asupra-i cea mai mica ilusiune; ca-ci nu sciu care guvernu ar' poté, in cele din urma, se resiste simtieminteloru revoltate ale unei populatiuni intregi, care vede pre fratii ori pre coreligionarii sei macelariti si bunurile loru distruse.

Desi nu avemu nici o intentiune ostile in privinti'a Turciei si desi dorimu fórte, cá resboiulu se remana pre terenulu pre care se intreciocnescu interessele ce l'au facutu se se nasca; ne este cu tóte aceste impossibile, ve-ti conveni la acést'a dle agentu, d-vóstra celu dantaiu, a stá indiferenti la strigatele de durere ce pornescu de pre tiermulu dreptu alu Dunarei.

Comunicandu-ve impressiunile dureróse ce ne domina pre toti in Romani'a, guvernu si opiniune publica, ne-ar' fi cu neputintia a nu ne face dureros'a intrebare: Si óre Europ'a civilisata si crestina n'are voce se o radice decatu in favórea jidoviloru?

Intr'adeveru, amintiti-ve maniele Europei ce cadeau asupr'a Romaniei in 1867 pre candu cati-va jidovi, cari fusesera condamnati de catra tribunalele nóstre cá vagabondi si cari neapelandu contr'a sentintiei loru, fusesera indreptati la Galati spre a fi esportati in Turci'a. Acesti jidovi, fiindu transportati de partea ceea-lalta a Dunarei, au fostu respinsi de catra turci, aruncati in fluviu si scapati de catra agentii romani, afara de doi cari s'au innecatu.

N'amu fostu scutiti de acesteasi manii si acum cati-va ani, fiindu ca intr'unu coltiu isolatu alu tierei nóstre populatiunea romana a apucatu pre calea faptului asupr'a a trei séu patru israeliti, cari comisesera unu sacrilegiu in catedral'a din Ismailu, sacrilegiu constatatu dupa tóte formele de catra autoritatile competenti.

Si astadi candu mii de bulgari, si chiaru de romani, candu mii de crestini suntu ucisi, candu se comitu atrocitatile cele mai mari in Bulgari'a la lumin'a dilei, Europ'a crestina nu gasesce in forti'a ei, in regulele civilisatiunei, in legile umanitatiei alte mediulóce de a veni in ajutoriulu acestoru nefericite populatiuni, decatu o tacere insultatória?

Acésta tacere, Romani'a ori-catu de modesta ei este positiunea, n'ar' mai potea-o pastrá multu tempu.

De acea vinu se ve rogu, dle agentu, se binevoiti a ficsá atentiunea guvernului . . . asupr'a positiunei penibile si plina de primejdii in care ne aflamu. Facetilu se se petrundia, ca agitatiunea cresce din ce in ce in sinulu popolatiuniloru nóstre; ca unu mare partitu politicu la noi s'a si pronunciatu categoricu in favórea crestiniloru; ca insasi armat'a romana tremura sub jugulu disciplinei sale dorindu se iè parte la lupta; ca prin urmare, spre a preveni eventualitatile, spre a opri cá reulu se nu i-a proportiuni din ce in ce mai intinse, este in interessulu, este de datori'a puteriloru celoru mari ale Europei crestine si civilisate, a usá, cu unu momentu mai inainte, de tóta greutatea s'a spre a face se se respecte de catra armatele Turciei principiele dreptului gintiloru, datorieloru umanitatiei, si de a redicá astfeliu luptei caracterulu de barbaria si de esterminare de care este intiparitu astadi resboiulu santu dirigiatu contra populatiuniloru crestine ale Bulgariei.

Binevoiti a primí, dle agentu, asigurarea inaltei mele consideratiuni.

(Semnatu) Cogalniceanu.

Bibliografia.

Nu de multu a esitu de sub presa:

„A. W. Grube, Biografie romane traduse de N. Petra-Petrescu. — Sibiiu, tipografi'a W. Krafft (S. Filtsch) 1876". 9 cóle 8^0, pretiulu 50 cr. v. a.

E cunoscutu lucru tuturoru invetiatoriloru romani, ca ce necessitate mare avemu noi de manuale corespundiatórie la propunerea obiecteloru de invetiamentu din scól'a poporala. In lips'a ast'a cata ostenéla -lu costa pe invetiatoriulu conscientiosu de a culege si a constituí intr'unu intregu arondatu materi'a cea mai corespundiatória scopului din vast'a sfera a fia-carui obiectu de invetiamentu! Dér' apoi pre lenga cea mai mare bunavointia de multe ori nu se póte efectuí acésta lucrare, din cause parte intellectuale, parte morale, parte fisice. Din multe cause amintescu aici numai cunoscinti'a de limbi straine si spesele necessarie spre procurarea opuriloru mai insemnate din fia-care specialitate, apoi tempulu, capacitatea si altele. Candu déra in ramur'a acést'a a literaturei pedagogice ni se presenta cate unu opu bunu, trebue se-lu imbraciosiamu cu caldura. De asta data este vorb'a de unu opsioru istoricu, de „biografiele romane", ce ni le presenta dlu P.-Petrescu in traducere dupre A. W. Grube. — Déca ne vomu intrebá, ca cum stamu

cu opurile esistente din specialitatea asta, in respectu metodicu, séu (sub impregiurarile de astadi) in respectu constitutionalu? apoi cu bucuria vomu salutá „biografiele romane“. Grube se numera inca si in vast'a literatura germana intre biografii istorici cei mai de frunte. Apoi cumca form'a biografica e singur'a forma corespundiatória la studiulu istoriei in scól'a poporala, ast'a crediu, ca o sciu toti invetiatorii; deci me simtiu dispensatu de a o argumentá. Er' in respectu constitutionalu nui póte nime afla vina. Incatu pentru limbagiulu din biografiele romane, acest'a se póte numí fórte nimeritu, fluentu, romanu, cá si candu ar' fi originariu. — Cuprinsulu cartii e impartitu in urmatóriele periode: 1, Rom'a sub regi; 2, Rom'a republica; 3, Tempulu de eroismu in republica; 4, Decadinti'a republicei.

In fine trebue se amintescu si tipariulu celu corectu si charthi'a cea fina, cari marescu pretiulu opului; cu tóte ca pretiulu nu e pusu scumpu cu 50 cr. pentru 9 cóle. —

Nu-mi remane alta, decatu se repetiescu recomandarea biografieloru romane atentiunei d-loru invetiatori poporali, asigurandu-i despre corespunderea loru in totu respectulu. —

Dev'a, in Septembre 1876.

I. Lazariciu,
professore preparand.

Noutati diverse.

(Distinctiune). „Budapesti Koz'öny“ din 16 l. c. publica actulu prin care Maiestatea S'a a conferitu primariului din Sibiiu Adolf Gibel pentru servitiele sale escelente ordinulu cu corón'a de feru cl. III si oratorului din Brasiovu Ioane Gött fostu presiedinte alu camerei comerciale, pentru meritele insemnate desvoltate intru inflorirea comerciului si a affaceriloru publice, crucea de cavaleru alu ordinului Franciscu Iosifu.

† D. Protopopu si parochu in Seini (Satumare) **Georgiu Maniu** repausà in 8 Septembre a. c. la 7 óre de demanétia in an. 57 alu vietii, lasandu dupa sene in gele pe soci'a sa Mari'a, fiele Laur'a veduva, Emili'a si pe fiiulu Victoru. Biseric'a si natiunea romana a perdutu in repausatulu unu barbatu activu si devotatu! Fiai tieren'a usióra si memori'a eterna!

— (Contele Emericu Mikó), unu mare barbatu alu natiunei maghiare, repausà in Clusiu in 17 Septembre si fu inmormentatu in 19 Sept. Inmormentarea a fostu fórte pompósa; lumea maghiara intréga a alergatu a da ultim'a onóre acestui mare defunctu, acestui mecenate alu natiunei maghiare. — Contele Emericu Mikó de Hidvég, adeveratu consiliariu intimu, paharnicu reg. decoratu cu crucea cea mare a ordinului Leopoldinu si cu ordinulu turcescu Medjidia cl. I., fostu thesaurariu transilvanu si ministru r. ung. pentru affacerile publice si comunicatiune, membru alu academiei de sciintie din Pest'a, presiedinte alu reuniei museului transilvanu si alu societatii istorice maghiare etc. s'a nascutu in 4 Septembre 1805 in Zabola, unu satu in Háromszék. Dupa ce si-a finitu studiale in collegiulu din Aiudu si dupa ce depuse cu successu stralucitu esamenulu din dreptulu romanu, dreptulu civilu si dreptulu publicu, intrà cá notariu onorariu la guvernulu reg. transilvanu. Aici -si fece apoi carier'a, incatu in anulu 1861 ajunse capu alu guberniului transilvanu, éra dupa crearea dualismului intra cá ministru pentru affacerile publice si comunicatiune in ministeriulu dlui Andrássy. — Orasiulu Clusiu, museulu transilvanu si reuniunea agronomica au rogatu pe famili'a Mikó, cá se li permita a considerá pe „mortulu natiunei“ de mortu alu loru, spre a-i face pregatirile de inmormentare, si famili'a Mikó s'a invoitu. Astfeliu i s'a pregatitu o inmormentare splendida, demna de dinsulu.

— (Emigratiune.) „Gazeta de Hamburg“ aducê scirea, ca cu unu vaporu de acolo au plecatu patru sasi din Transilvani'a la Nou-Iorcu in Americ'a cá se invetie a conósce referintiele de acolo si eventualminte se cumpere vr'o parte de pamentu, deórace mai multi compatrioti de ai loru ar avé de cugetu se emigreze in Americ'a.

(Cum judeca prussianii armat'a austriaca?) In reportulu oficialu alu oficeriloru statului majoru prussianu, cari au participatu la manevrele austriace din Moravi'a se dice: In privinti'a durabilitatii si a sangelui rece in lupta, a manuarei armeloru si a iutielei recerute in esecutarea comandeloru au ajunsu trupele austriace pe cele prussiane, déca nu le-a si intrecutu. De alta parte inse s'a vediutu ca aprovisiunarea (Verpflegung) la austriaci e neindestulitóre.

— (Brosiur'a volanta) a lui Gladstone despre crudelitatile turciloru in Bulgari'a afla o trecere admirabila. In unu restimpu de trei dile s'au vendutu patrudieci de mii de esemplare.

— (Diurnalu nou.) „Nemere“ din Santu-Georgiu afla, ca in Brasiovu se va infiintiá o foia noua sub titlulu: „Neue Kronstädter Zeitung“. Acésta fóia, desi va se apara in limb'a germana, totusi va luptá pentru interessele maghiarismului. — Póte ca niscari domni din Santu-Georgiu se ocupa cu asemeni idei, cari aici nu sunt inca cunoscute.

Mai nou.

Proclamarea lui Milanu cá rege alu serbiloru de catra trupele serbesci, — se scrie din Vien'a — s'a facutu sub prim'a impresiune a conditiuniloru de pace ale Pórtei, inse guvernulu serbescu a declaratu acésta proclamare lipsita de ori-ce importantia. Principele Milanu cu guvernulu seu au respinsu energicu acést'a demonstratiune.

Din Pest'a se telegraféza lui „Tgb.“, ca armistitiulu va fi prelungitu de siguru inca cu 10 dile. Marile poteri ar' fi amenintiatu ca voru lasá pe Serbi'a in sortea s'a, déca principele va priimi pronunciamentulu armatei. Cernajeff se dice ca are intentiune a se oppune guvernului serbescu si ca tinde a destitui pe Milan si a proclama pe marele duce Alexis alu Russiei de rege alu Serbiloru. — Societatea navigatiunei pe Dunare a refusatu transpórtele in massa de rusi.

Marele principe Nicolae alu Russiei a plecatu deodata la Berlinu avendu, se dice, o missiune politica.

Constantinopole 20 Sept. — Pórt'a e aplecata, a modificá propunerile sale de pace. Caletori'a de inchinare alui Milanu se fia stabilita in principiu, inse se se amane din causa, ca spiritele suntu agitate. In privinti'a fortaretieloru s'ar' invoí Pórt'a cá Alexinatzulu se fia ocupatu numai pe unu timpu óre-care si in celelalte fortaretie se se puna stindartulu turcescu lenga celu serbescu si se fia salutatu de 101 salve de tunuri.

Londra 20 Sept. — Foile publica reportulu dlui Baring asupra crudimiloru din Bulgari'a, aretandu originea rescólei si enumerandu casuri speciale. Descrierea macelului dela Batak unde au fostu omorite 5000 persóne, intrece totu ce sa publicatu pana acuma in asta privintia. Baring cere a se luá mesuri severe si o justitia impartiala pentru restabilirea linistei. —

Pretiurile piacei

in 22 Septembre 1876.

Mesura	Speciea fructeloru		Pretiulu fl.	Pretiulu cr.
Hectolitru	Granu	fruntea	7	96
		midiulociu	7	8
		de diosu	6	30
	Mestecatu		5	86
	Secara	fromósa	4	64
		de midiulocu	4	42
	Ordiulu	frumosu	3	75
		de midiulocu	3	48
	Ovesulu	frumosu	2	30
		de midiulocu	2	20
	Porumbulu		4	—
	Meiu		4	—
	Hrisca		—	—
	Mazerea		6	40
	Lintea		8	84
	Faseolea		4	25
	Sementia de inu		12	14
	Cartofi		2	22
1 Chilo	Carne de vita		—	34
	„ de rimatoriu		—	48
	„ de berbece		—	24
100 Chilo	Seu de vita prospetu		30	—
	„ „ „ topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 22 Septembre 1876 stá asia:

Galbini imperatesci — —	5 fl.	77	cr. v. a.
Napoleoni — — —	9 „	$67^1/_2$	„ „
Augsburg — — —	101 „	70	„ „
Londonu — — —	121 „	—	„ „
Imprumutulu nationalu —	69 „	75	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	66 „	70	„ „
Obligatiunile rurale ungare	74 „	—	„ „
„ „ temesiane	73 „	—	„ „

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.